

Hallucinaties &

Imaginaire vriendjes bij kinderen

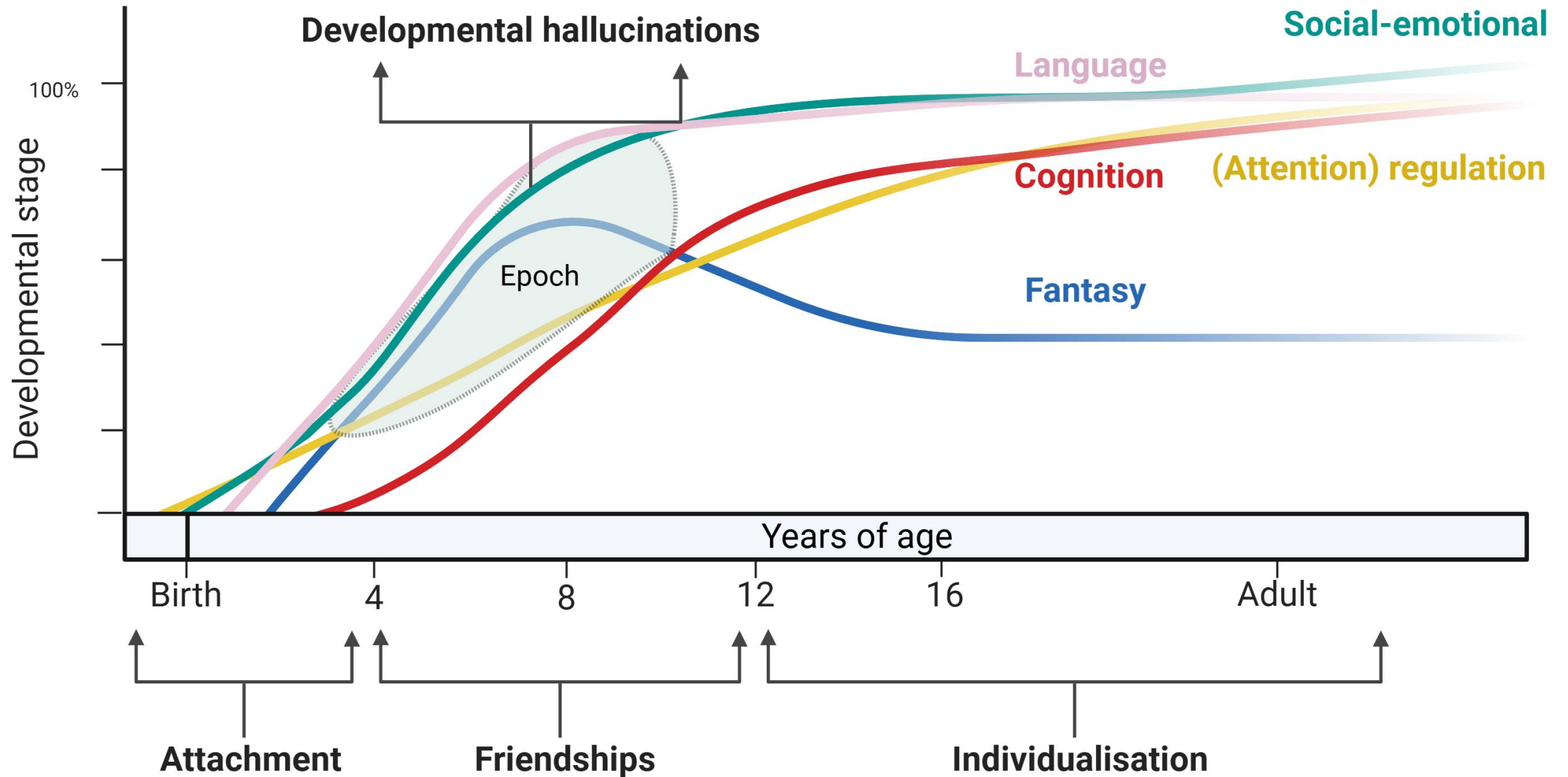
Dr. Janna de Boer, child & adolescent psychiatrist
Universitair Medisch Centrum Groningen
Karakter – Center for Young Children

umcg

kinder- en jeugdpsychiatrie
karakter

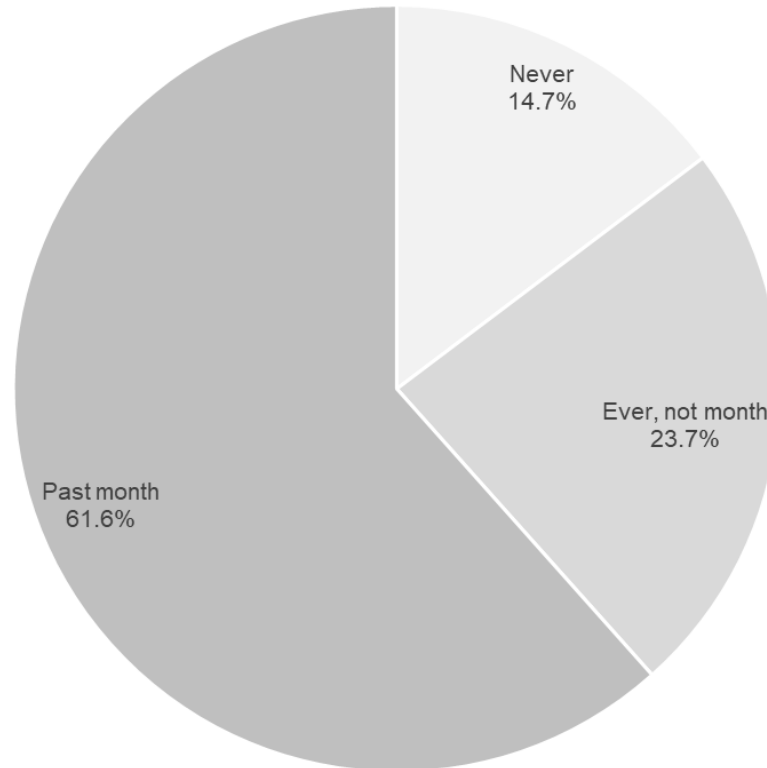
Prevalentie

N = 401

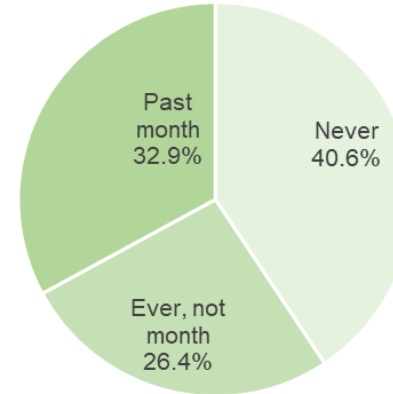
Leeftijd gemid = 10.1

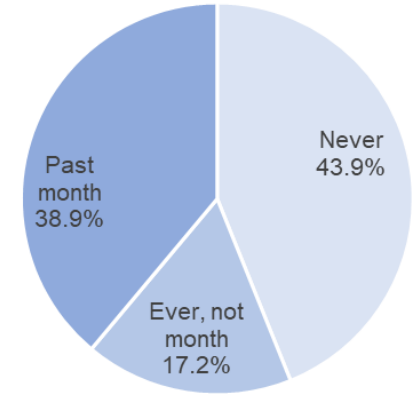
A. Occurrence of hallucination-like experiences (overall) in children (age <14 years)

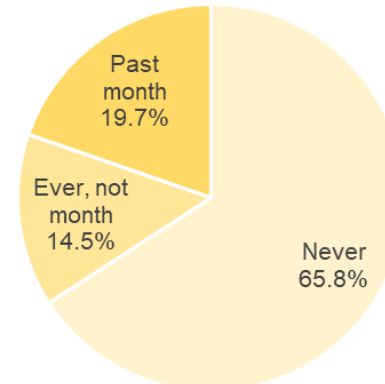
B. Occurrence of auditory hallucination-like experiences in children (age <14 years)

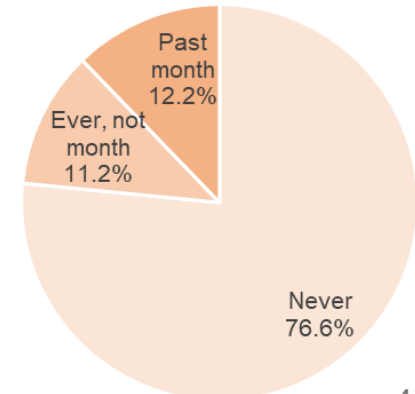
D. Occurrence of tactile hallucination-like experiences in children (age <14 years)

C. Occurrence of visual hallucination-like experiences in children (age <14 years)

E. Occurrence of olfactory hallucination-like experiences in children (age <14 years)

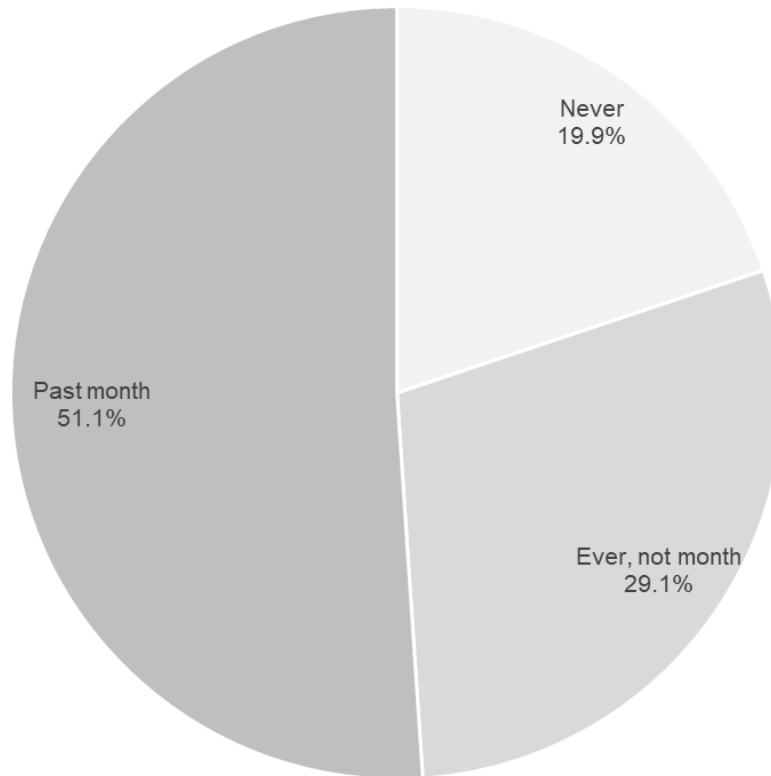

Prevalentie volwassenen

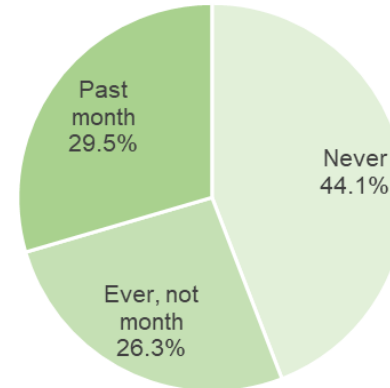
(jong) volwassen (>14)
N = 10,448 participanten

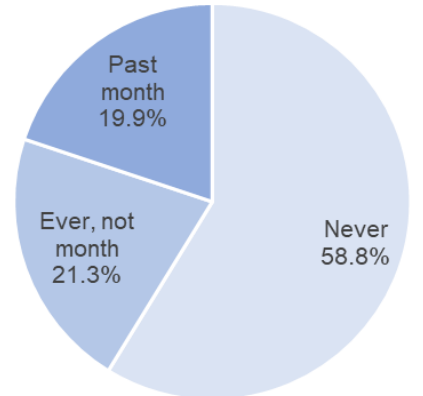
F. Occurrence of hallucination-like experiences (overall) in adults and adolescents (≥ 14 years)

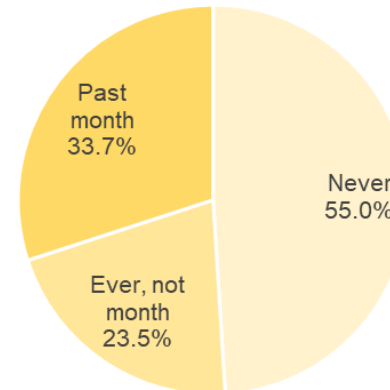
G. Occurrence of auditory hallucination-like experiences in adults and adolescents (≥ 14 years)

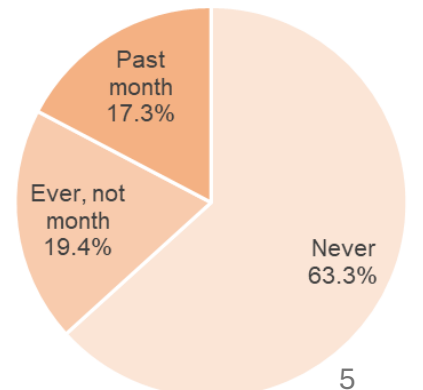
J. Occurrence of tactile hallucination-like experiences in adults and adolescents (≥ 14 years)

H. Occurrence of visual hallucination-like experiences in adults and adolescents (≥ 14 years)

I. Occurrence of olfactory hallucination-like experiences in adults and adolescents (≥ 14 years)

Inhoud

AH categorieën	%	VH categorieën	%	TH categorieën	%	OH categorieën	%
Eng geluid	2.2%	Eng	3.5%	Aanraking	10.9%	Scheten/poep	8.2%
Stemmen	49.3%	Monsters, zombies, geesten	9.4%	Tik	4.5%	Rook	30.6%
Stemmen, naam	41.8%	Poppen	2.4%	Kriebelend	28.8%	Zweet	2.0%
Stemmen, zin	9.0%	Schaduwen	23.5%	Tintelend	41.0%	Vieze geur	8.2%
Stemmen, een of meer woorden	1.5%	Schaduwen, mens	20.0%	Felt presence	1.9%	Eten of drinken	14.3%
Stemmen, fluisteren	1.5%	Schaduwen, dier	5.0%	Fysiologisch	4.5%	Fijne geur	6.1%
Stemmen, geschreeuw	1.5%	Schaduwen, ongespecif. 75.0%		Anders	7.1%	Bloemen	8.2%
Stemmen, ongespecificeerd	44.8%	Mensen	37.6%	Ongespecif. 7.7%		Vuur	4.1%
Muziek	14.0%	Beweging	5.9%			Bloed	2.0%
Telefoon of deurbel	3.7%	Dieren	15.3%			Parfum	2.0%
Mechanische geluiden (bijv. voetstap)	4.4%	Kleuren	2.4%			Zoete geur	2.0%
Alarm/sirene	0.7%	Objecten	5.9%			Ongespecific. 16.3%	
Tinnitus-achtig	6.6%	Vormen en patronne	5.9%				
Dieren	1.5%	Ongespecificeerd	9.4%				
Anders	8.8%						
Ongespecificeerd	16.9%						

Vergeleken met volwassenen

Monsters/zombies/geesten
9.4%; afwezig in volw.

Vuur (4.1% vs. 36.0%)

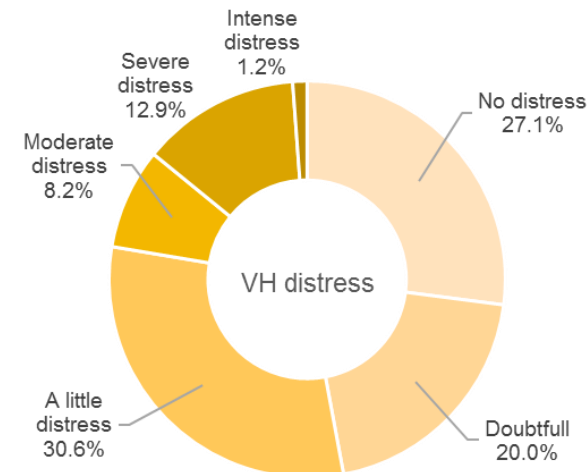
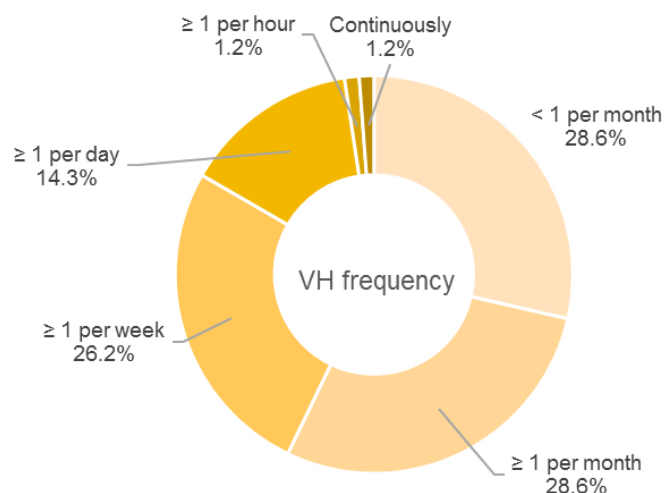
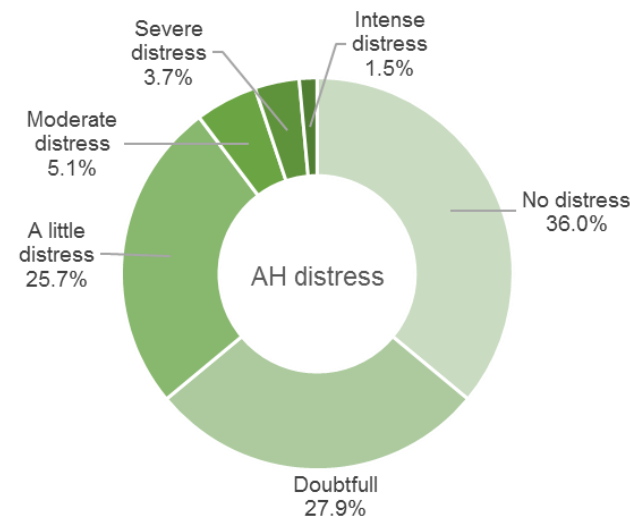
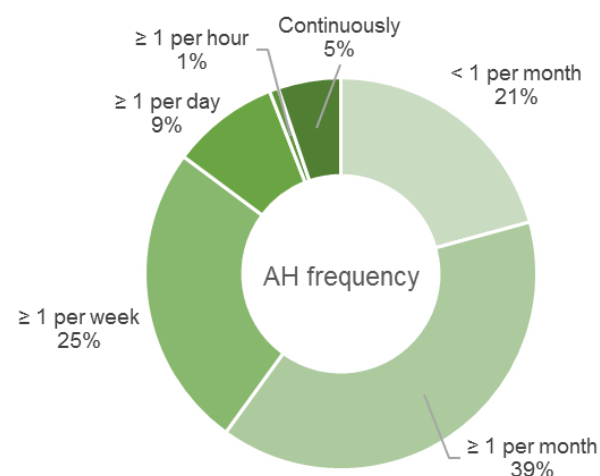
Scheten/poep
(8.2% vs.
2.9%)

Telefoon/deurbel
3.7% vs 17.3%

Rook (30.6% vs. 5.2%)

Frequentie & Leed

De frequentie en de mate van hinder waren positief gecorreleerd (auditief $r=.343$, $p<.001$; visueel $r=.495$, $p<.001$).

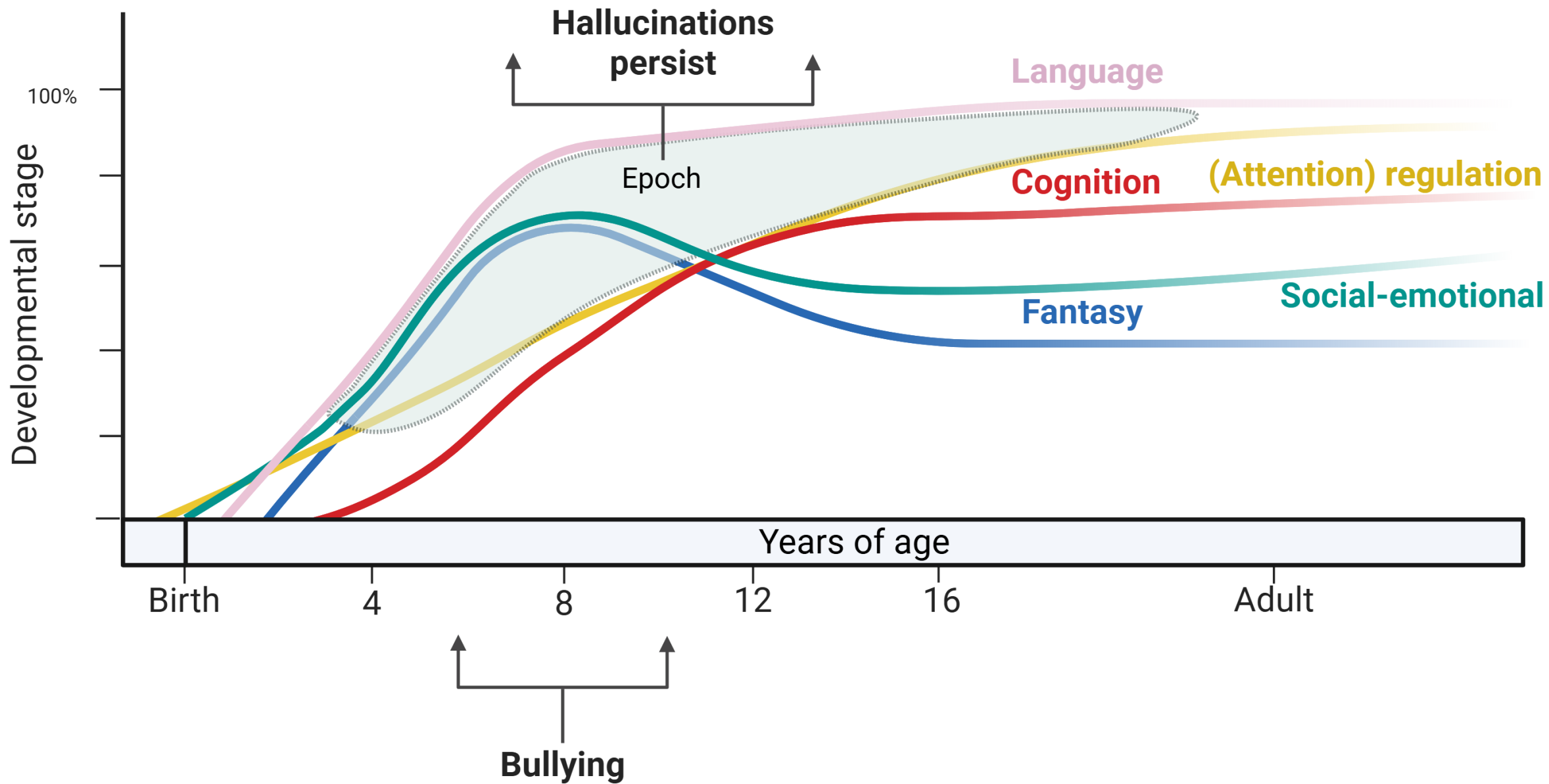

Adverse events

24,2% van de kinderen meldde dat de hallucinaties begonnen nadat er iets vervelends was gebeurd.

- Meer sensorische modaliteiten ($p = 0.001$)
- Meer hinder ($p = 0.002$)
- Niet frequenter

Imaginaire vriendjes

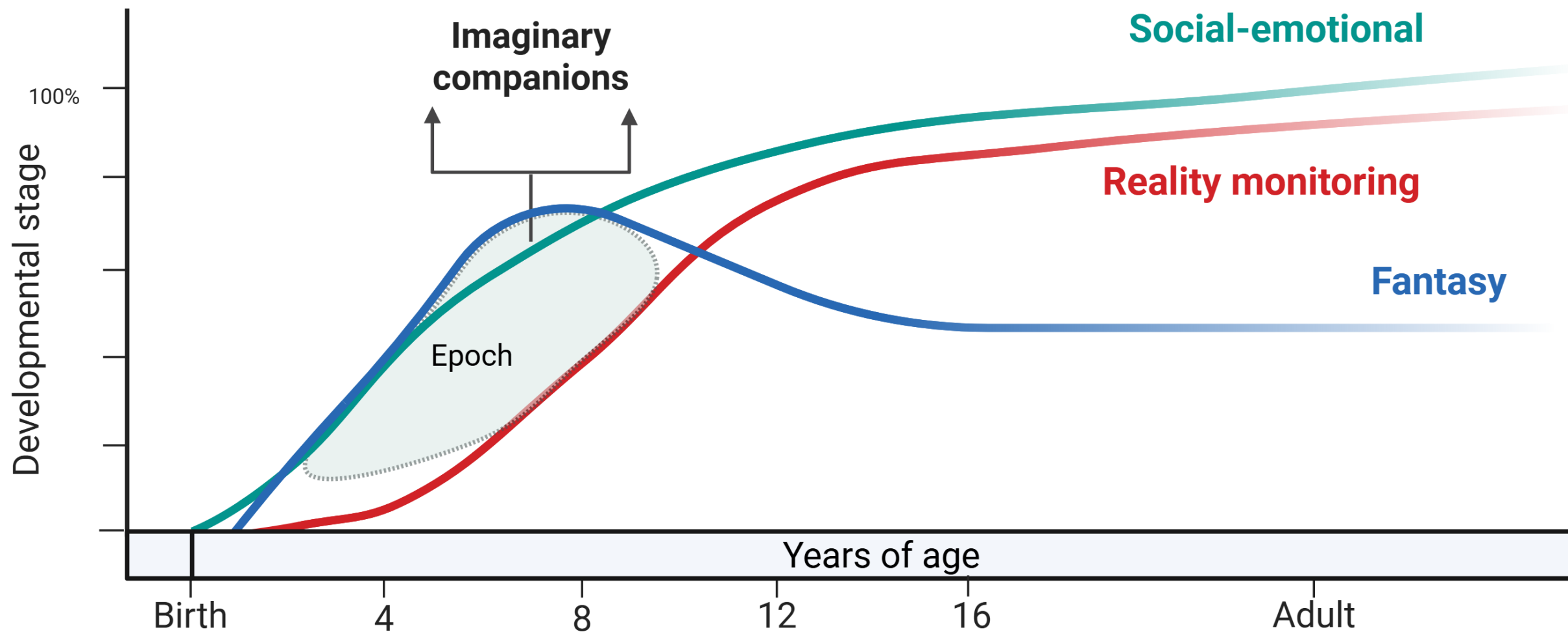
N = 64

Geslacht gelijk

Gemiddelde leeftijd bij aanvang = 4,9 jaar (SD=2,62)

- ~ 50% had de afgelopen maand een interactie (n = 35)
- 1 vriendje (60,9%), 2 vriendjes (10,9%), 3 vriendjes (12,5%), >3 (15,6%).
- Controle:
 - Hoge controle over hun aanwezigheid (60% altijd, 24% soms)
 - Hoge controle over hun activiteiten (74% altijd, 14% soms).
- De meeste kinderen vonden hun vriendje leuk (70,3% altijd, 28,1% soms); slechts één kind niet.
- De mate van waardering was significant gecorreleerd met de ervaren controle ($r=.282$, $p=.025$).

Imaginaire vriendjes

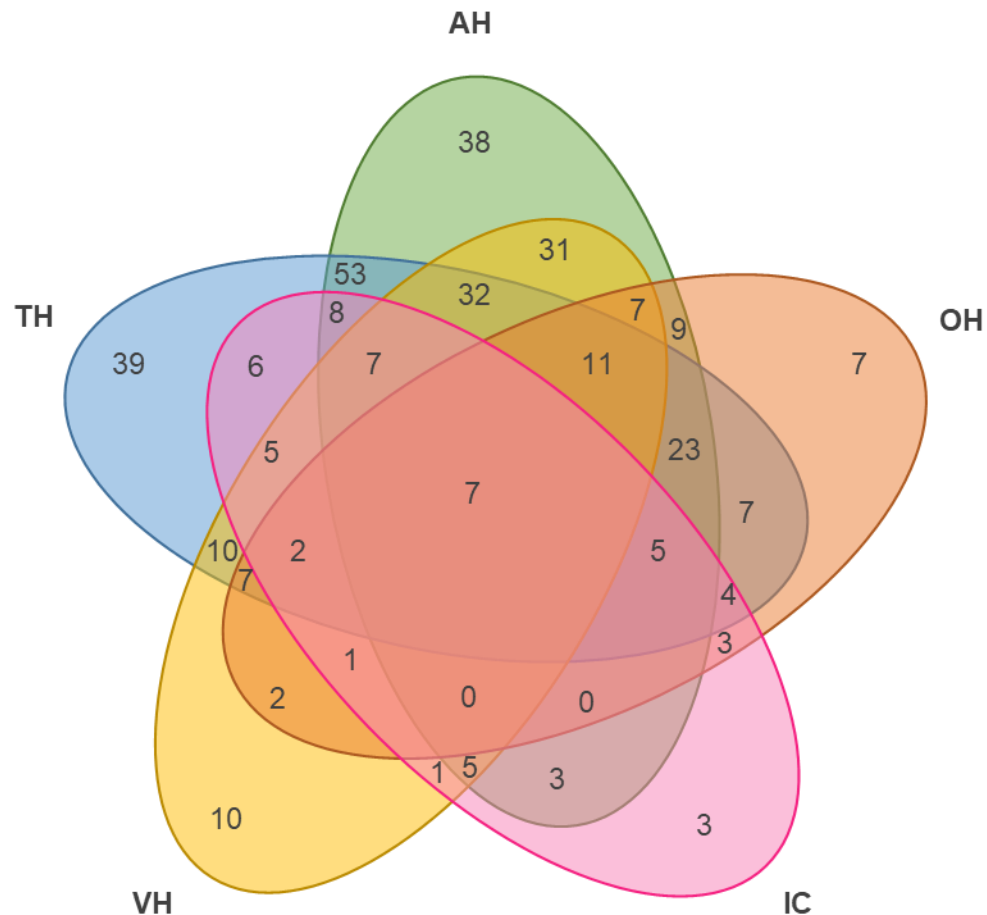

Positief karakter: vriendelijk (63.6%)
en beschermend (45%).

Categorie	%
Mens	43.9%
Mens, vrouw	48.0%
Mens, man	44.0%
Mens, beroemdheid	12.0%
Karakter beschrijving	22.8%
Karakter beschrijving, goede eigenschap	84.6%
Karakter beschrijving, slechte eigenschap	23.1%
Magische of fantasierijke eigenschappen	8.8%
Knuffel of pluizig	10.5%
Dieren	10.5%
Klein	3.5%
Anders	3.5%
Ongespecificeerd	24.6%

Magische eigenschappen: vleugels, zeemeermin-transformatie, een jongen met gezicht van een cheetah.

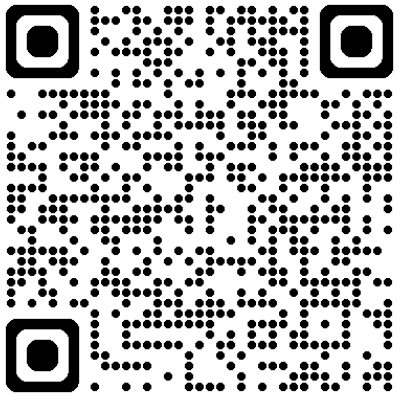
Overlap

95% van de kinderen met een denkbeeldig vriendje meldde ook hallucinatie-achtige ervaringen (61 van de 64).

Vergelijkingen tussen kinderen met en zonder denkbeeldige vriendjes: geen verschillen in de soorten hallucinaties (alle $\chi^2(3) < 2,88$, $p > .411$).

Vragen?

Met dank aan:
Dr. Sanne Brederoo
Prof. Renaud Jardri
Prof. Iris Sommer
Prof. Fernyhough
Dr. Paige E Davis
Dr. Maude Schneider
Dr. Yusuke Moriguchi
Dr. Ben Alderson-Day

Dr. Janna de Boer
Kinder- en Jeugdpsychiater Karakter
Postdoc UMC Groningen
j.n.de.boer@umcg.nl, j.boer@karakter.com
www.karakter.com/nvvp-congres-2026

umcg

